

Heemkundige Kring

MAGAZINE

Dr. Croquet - Walem

nummer 34 - herfst 2014

Colofon

**Dit magazine is een uitgave van de
vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem**

**vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem
Kloosterstraat 76
B-2800 Walem**

**www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be**

**Jaargang 9, nummer 34, herfst
2014**

**U kunt lid worden door over-
schrijving van 10 euro op re-
keningnummer BE73 7332 4260
0060. Dan krijgt u de volgende
nummers van ons tijdschrift in uw
bus.**

**Redactie en medewerkers van dit
nummer:**

**Tom Van Buggenhout,
Stefan Duquene,
Hugo Rom,
Walter Marivoet,
Roger Melotte,
Sabine Van Malderen,
Eddy Usewils.**

Onze ereleden

Balzarini J. - Delwiche J.
Bert en Martine Bellon-Loiselle
Jan Bergé
M. Boterman-S. Bosschaerts
Karel Caelen
Christiane Carpentier
Karel De Belder
Pieter De Laet
H. De Ridder
Paula De Waerhert
Stefan & Catherine Duquene -Van
Buggenhout
Els Gilon
E. Goyvaerts
Groep Gilon BVBA
Hellemans-Moerenhout
Clara Honsia
Pieter Janssens
André Laurens
Dokter Jo Liekens
Walter Marivoet
Eddy & Annabel Merckx-Tanghe
Frank Michiels
Jacques Morrens
Paul Morrens
Eugeen Nauwelaerts
Dirk Nuyts
Bart & An Ooghe-Poot
Frans Op de Beeck
Apotheek Peeters
Peeters-Van Laer Schrijnwerkerij
Jaak & Lea Poot-Janssens
Alex Ressler
Hugo Rom
Frans Rymenams
Theo Schroeven - M. De Vos
Karel Vaes
Gerard Van Damme
Bouwwerken Dirk Van de Brul
Dierenarts Bart Van der Kuylen
Gaby Van Genechten
Stefaan Van Malderen
Van Moer-Van Hoof
E. Vansant
Eric Verbiest
Pierre Verbruggen
Fons Vercammen

Oproep !

Was u aanwezig op onze tentoonstelling en nam u foto's ?

Zou u dan uw foto's met ons willen delen?

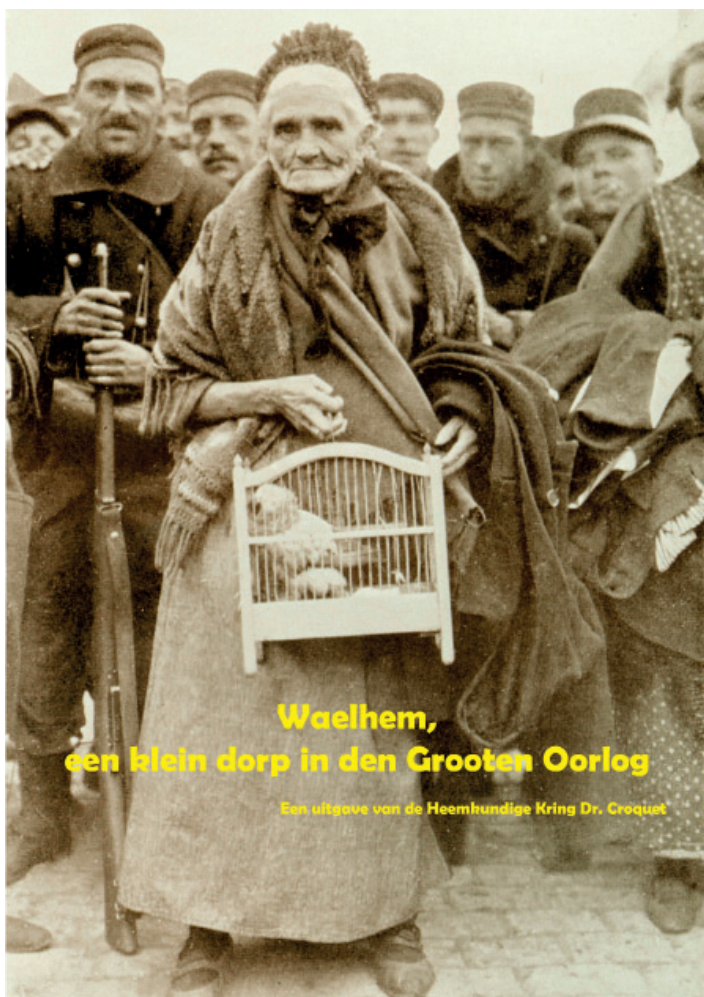
We zouden het fijn vinden moest u contact met ons opnemen via

info@heemkundewalem.be

Onderwerp/subject: fotos tentoonstelling 2014

Bij voorbaat dank !!

▼
3
▲

Heeft U het boek al dat hoort bij deze tentoonstelling?

“Waelhem,
een klein dorp in den Groo-
ten Oorlog”

Nog steeds beschikbaar!

U kan dit boek bestellen door
€ 25 te storten
op rekeningnummer
IBAN: BE73 7332 4260 0060
BIC: KREDBEBB

Mededeling: Boek Walem 1914

Een kleine kring in de grote herdenking

Onlangs hoorde ik op de radio een journaliste haar "moment van 2014" benoemen: "het lichtfront". Ik herinnerde mij die schitterende uitzending goed. Ik zat met trots te kijken, omdat ook wij met onze kring een bijdrage hadden geleverd aan de "grote herdenking" van de eerste wereldoorlog.

De heemkundige kring kan terugkijken op een schitterende tentoonstelling in 2014. Al vele jaren geleden werd de eerste informatie voor deze tentoonstelling verzameld én werden er plannen gemaakt over hoe we de zaken zouden aanpakken. De plannen wijzigden vaak. Om alles te realiseren moesten we op zoek naar subsidies en sponsering. Naast heel wat lokale sponsers, vonden we ook drie overheden bereid om onze plannen te subsidiëren: de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Antwerpen en de stad Mechelen.

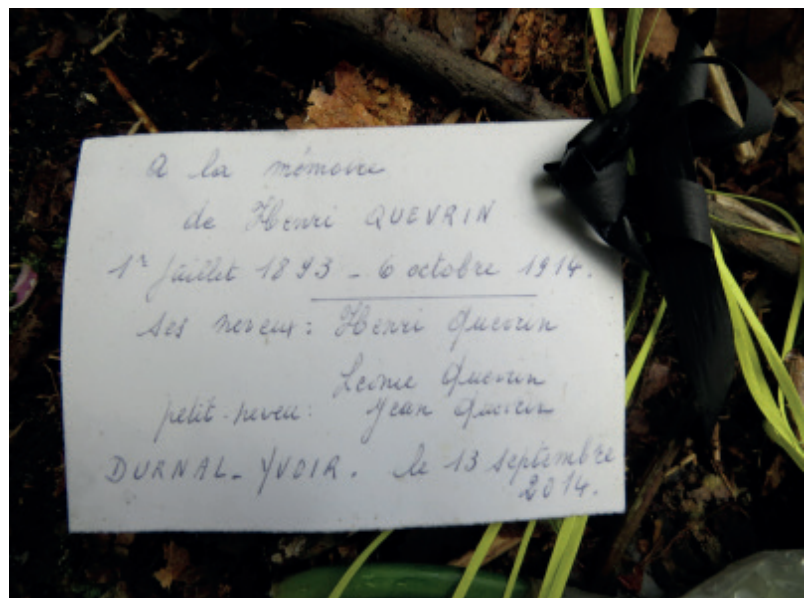
▼ In dit tijdschrift brengen we het verhaal van deze tentoonstelling zoals wij, de leden van de kring, het beleefd hebben, want het was een intense en
4 bijzondere ervaring.

▲ Dit tijdschrift valt in uw bus in het begin van het jaar 2015. Vanwege de kring wensen we u en al die u dierbaar zijn het allerbeste voor het nieuwe jaar.

Dit is het laatste tijdschrift van 2014, en we roepen u dan ook op om uw lidmaatschap te vernieuwen. Op de achterflap vindt u de nodige gegevens. We hebben het lidgeld opgetrokken tot €10, het werd voor ons moeilijk om vier tijdschriften te blijven aanbieden zonder het lidgeld te verhogen.

Wij hopen dat u massaal uw lidmaatschap vernieuwd.

tvb

Zoeken naar een locatie

januari 2013

Vroeg in januari 2013 worden de lokalen op het fort gemonsterd. Welke plaatsen komen in aanmerking voor de tentoonstelling?

Er ligt sneeuw en de natuur heeft zich teruggetrokken in haar winterse stellingen.

Ons oog valt op de ruimte links van de infanterieka-zerne.

In alle lokalen ligt er afval. Het fort werd lange tijd bewoond door kra-
kers.

De ramen zijn verdwenen: wind, kou en regen hebben vrij spel.

Ruimen en breken!

4 mei 2013

Eenmaal de vloer-
muizen uit hun
winterslaap ont-
waakt zijn, kan er
gewerkt worden.

De eerste opdracht
is om de lokalen
die we op het oog
hebben op te rui-
men.

Snoeiwerk

6 juli 2013

Tegen de zomer grijpt de natuur om zich heen...

De lokalen verzinken in het groen dat langs alle kanten oprukt.

De race begint...

15/31 mei 2014

In de zomer van 2013 werden er nog enkele kleine werken uitgevoerd om ramen en binnendeuren te dichtten. Wanneer het terug lente wordt, begint de klok te tikken.

Gelukkig zijn een paar trouwe vrijwilligers bereid om wat handen toe te steken.

Ook nog vergaderen...

12 juni 2014

Ook rond de inhoud van de tentoonstelling moest er nog gewerkt worden, dus was vergaderen aan de orde.

Kasseiwerk

14 juni 2014

Schuren, schilderen, zagen, boren ...

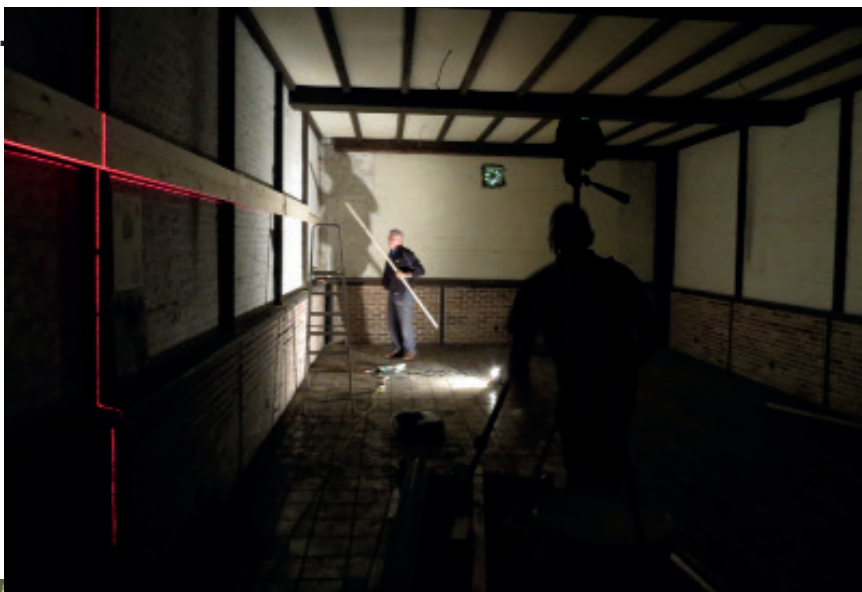
21 juni 2014

Langste dag, begin van de zomer. Het herleggen van de kasseien vraagt veel energie. In de lokalen wordt het houtwerk voor de lampen aangebracht.

Een generator zorgt voor het licht.

De binnenplaats krijgt vorm.

Houtwerk / Elektriciteit

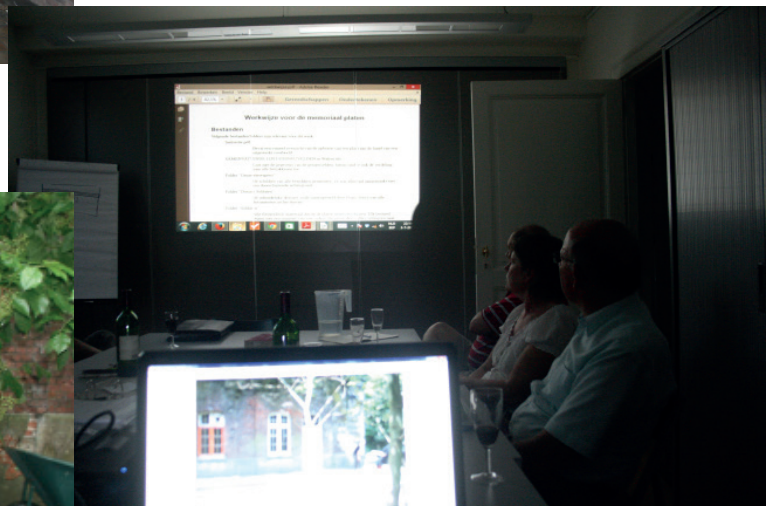
3/12 juli 2014

Begin juli ligt de focus op het houtwerk en het leggen van de elektriciteit in de lokalen.

De bestratingswerken worden afgerond.

Vergadering over de aanmaak van de gedenkplaten voor memoriaal.

Op de plaatsen waar het nodig is, wordt er bezet.

Eerste schilderwerken

26 juli 2014

Het houtwerk gaat verder.
Ondertussen beginnen ook de
schilderwerken.

Eerst binnen, later ook buiten.

Vele handen zijn nodig voor de
eerste, tweede en soms derde
laag.

7/9 augustus 2014

... en schilderen

16/21 augustus 2014

Liters verf, vele handen en vele uren ... rollen, borstels, emmers ... elk lokaal wordt wit met een zwarte band onderaan.

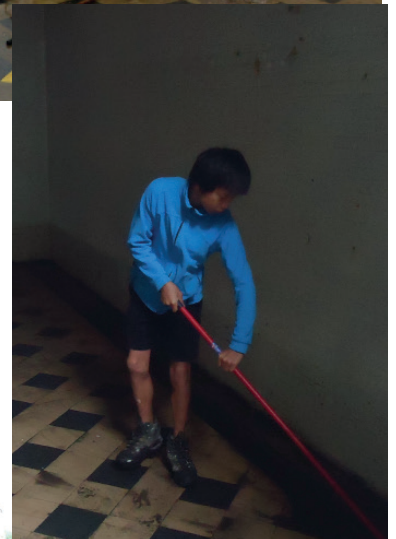
Eerste resultaat

23/28 augustus 2014

Dakwerken ...

Eerste tekeningen krijgen hun plaats.

Platen voor de tafels memoriaal worden aange-
dragen. Lokalen krijgen een eerste poetsbeurt,
en de toegangsweg wordt "gewied".

Afronden

4 september 2014

Met nog minder dan tien dagen te gaan wordt er verder opgekuist.

Elektrisch worden de losse eindjes vastgeknoopt.

Decoratie

6 september 2014

De lokalen zijn klaar en opgekuist, overal brandt er licht. Tijd om de tentoonstelling effectief te gaan opzetten. In het memoriaal zijn de tafels voor de kaarten ook klaar.

18 Lokaal 1 wordt als eerste opgezet.

Het eerste lokaal is volledig gedecoreerd. Het geeft de nodige energie, maar iedereen weet dat de timings krap zijn.

De eindsprint ingezet

10 september 2014

De tentoonstelling moet verder worden opgezet.

De drukker doet de levering van de grote spandoeken.

Ook in de kerk moeten de verschillende deeltentoonstellingen worden opgesteld.

Van heel vroeg 's morgens tot laat 's avonds is iedereen druk in de weer.

11 september 2014

Onverdroten worden de inspanningen verder gezet.

Met laptops, printers en lamineertoestellen wordt het fort het kloppende hart van de voorbereidingen.

De dagen zijn lang, de nachten kort.

Rond de kerk worden ook een aantal deeltentoonstellingen voorzien.

De platen voor het memoriaal worden geleverd, en er wordt doogewerkt tot ze allemaal op hun plaats hangen.

De spandoeken buiten moeten een metalen frame krijgen.

De inkomstpoderne krijgt een stemmige lichtinstallatie.

12 september 2014

Lokaal met de verhalen krijgt ook zijn inhoud.

"Between the crosses, row on row ..."
(John McCrae - In Flanders Fields)

Monument van de gesneuvelden krijgt iets extra.

De evocatie krijgt de laatste afwerking.

Ook de deeltentoonstelling in de Kongolo-kapel wordt ingericht.

Het is opnieuw laat.

Oef !!

De opening: 13 september

De kring voorziet in een officiële opening. Er zijn uitnodigingen voor de medewerkers van de kring, de vrijwilligers, de ereleden, de sponsors, iedereen die informatie had aangeleverd in de voorbije dagen en nabestaanden van oud-strijders van het fort van Walem.

De tentoonstelling wordt officieel geopend. De burgemeester van de Stad Mechelen (Bart Somers), de bestendig gedeputeerde van de provincie Antwerpen (Luk Lemmens) en de voorzitter van Natuurpunt Mechelse Rivierengebied (Bert Delanoeye) spreken de genodigden toe. Hugo Rom en Tom Van Buggenhout nemen het woord namens de heemkundige kring.

Samen met haar kleinkinderen onthult Flor Huymans, de weduwe van Jan Van Buggenhout, het memoriaal dat naar hem genoemd werd.

De genodigden worden daarna uitgenodigd om zich naar het monument te begeven.

Daar leest Hugo Rom de namen van de namen van de zeven gesneuvelden die nog steeds vermist zijn na de inslag op het kruitmagazijn.

24

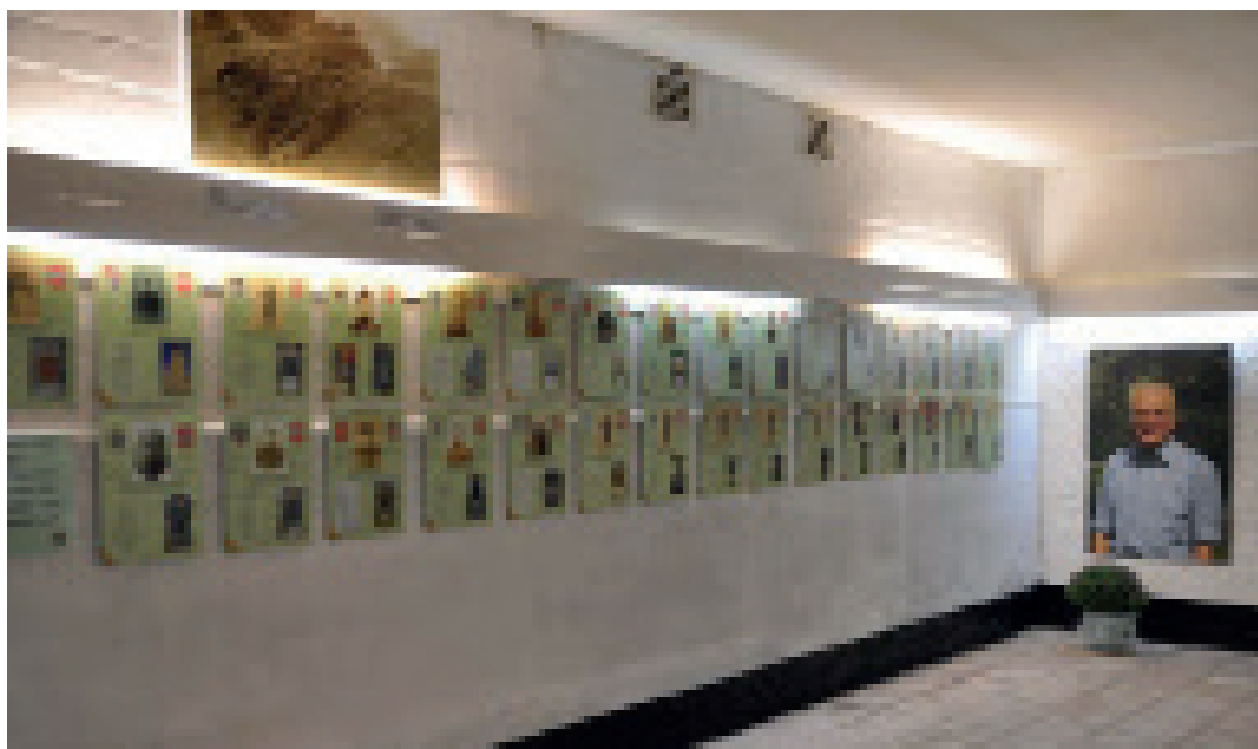
Tenslotte wordt de "Last Post" geblazen. Een kippenvel-moment...

Memoriaal

Gedurende jaren zocht de heemkundige kring naar foto's en gegevens over de soldaten die op het fort of in de wijde omgeving gesneuveld waren. Overal in België werd deze informatie ingezameld. Met deze informatie werd voor iedere gekende gesneuvelde een A3-alu-plaat gemaakt.

Deze platen werden opgehangen aan de muren, in twee lange rijen. Boven de rijen werden reproducties gehangen representatief voor de slagvelden van het gebied om het fort van Walem.

Op de opening van het memoriaal was familie aanwezig van de gesneuvelden o.m. Henri Quervin (Durnal), Eduard Deweer (Bellingen) en Oscar Missiaen (Eernegem).

Herdenking 1914 - 2014

Durnal

1 juli 1893

Zoon van August Joseph Quervin
en
Marie-Thérèse Caroline Matagne.

Walem

6 oktober 1914
21 jaar

Gesneveld op de Denderik tijdens de
verloofing van Walem brug.
Zijn lichaam werd niet teruggevonden.

QUEVRIN Henri Jean Joseph Gislain
Soldaat bij het 9e linieregiment

MONSIEUR HENRI QUEVRIN
Né le 1er juillet 1893 à Durnal, en la commune de Durnal, Province de Namur.
Il était le fils de Auguste Joseph Quervin et de Marie-Thérèse Caroline Matagne.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Quervin.
Il était le fils de son père, Auguste Joseph Quervin, et de sa mère, Marie-Thérèse Caroline Matagne.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Quervin.
Il était le fils de son père, Auguste Joseph Quervin, et de sa mère, Marie-Thérèse Caroline Matagne.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Quervin.

MONSIEUR HENRI
QUEVRIN

Heldenkruis bij Durnal - Walem

Herdenking 1914 - 2014

Bellingen

18 september 1884

Zoon van Edmund Joseph Deweer en
Léonie Vandevilde.
Gehuwd met Irma Zulma
De Brouwer, en vader van 7
kinderen.

Walem

2 oktober 1914
29 jaar

Gesneveld tijdens de gevechten in
Walem.
In zijn militair dossier staat dat hij
geïnterneerd is ten gevolge van zijn
aangegeven verwondingen, met als
overlijdensdatum 30 september.

DEWEER Eduard Arthur Leo
Korporaal bij het 1e regiment karabiniers

EDWARD-ARTHUR-LEO DEWEER
Né le 18 septembre 1884 à Bellingen, en la commune de Bellingen, Province de Namur.
Il était le fils de Edmund Joseph Deweer et de Léonie Vandevilde.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Deweer.
Il était le fils de son père, Edmund Joseph Deweer, et de sa mère, Léonie Vandevilde.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Deweer.

EDWARD-ARTHUR-LEO
DEWEER

Heldenkruis bij Durnal - Walem

Herdenking 1914 - 2014

Eernegem

14 januari 1894

Zoon van Hendrik Missiaen en Florentia
Van Severen.
Hij was gehuwd met Margareta
Boschwart.

Sint-Katelijne-Waver

29 september 1914
26 jaar

Gesneveld op de Hege Velten (SKW)
naast het fort van
Walem in een vliegtuigschietveld
durende de verdedigingsoperaties van de front.
Ongesneeld in het mausoleum van 45
soldaten achter het fort van Walem
op 27 juli 1915.

MISSIAEN Oscar Emilius
Soldaat 2e klas bij het 13e linieregiment

OSCAR-EMILIUS MISSIAEN
Né le 14 janvier 1894 à Eernegem, en la commune de Eernegem, Province de Namur.
Il était le fils de Hendrik Missiaen et de Florentia Van Severen.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Missiaen.
Il était le fils de son père, Hendrik Missiaen, et de sa mère, Florentia Van Severen.
Il était le frère aîné de son frère cadet, Jean Joseph Gislain Missiaen.

OSCAR-EMILIUS
MISSIAEN

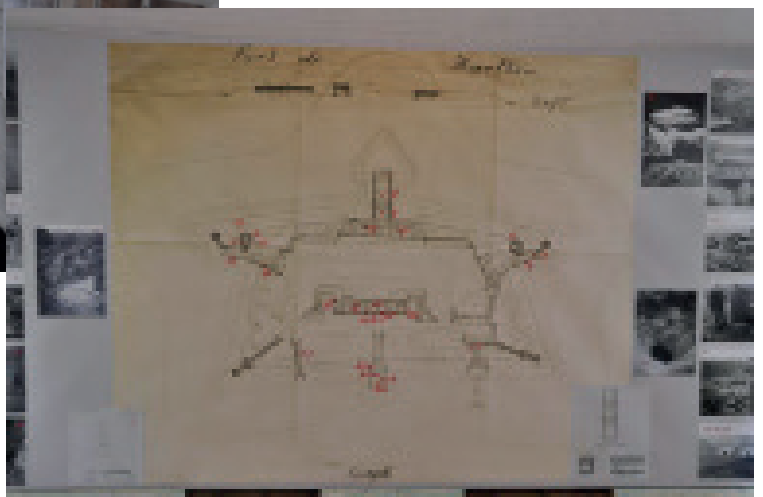
Heldenkruis bij Durnal - Walem

Tentoonstelling

Drie lokalen werden ingericht als tentoonstellingsruimten. Een eerste lokaal bevatte foto's en tekstmateriaal omtrent de opbouw van het fort. Daarnaast werd ook het begin van de eerste wereldoorlog belicht.

Het tweede lokaal bevatte foto's en duiding omtrent de "belegering" van het fort. Deze foto's hadden betrekking op de schade die aan het fort werd aangebracht en de schade aan de stad Mechelen. Voor het eerste werden ook materiaal uit het Moskou-archief getoond, dit materiaal is pas recent terug boven water gekomen.

In het derde lokaal werd er gefocust op de schade aan het dorp Walem, het leven tijdens de bezetting en nadien de "bedevaarten" naar het fort in de vorige eeuw.

Documentaire film

In een lokaal onder het monument werd een documentaire film getoond.

Deze documentaire werd gerealiseerd door de kring in samenwerking met enkel acteurs van het "echt Mechels theater".

Het scenario werd door medewerkers van de kring opgesteld op basis van geschreven getuigenis en officiële verslagen van de commissie Deguise.

De stijl volgde die van moderne historische documentaires waarin oude beelden afgewisseld worden met nuchtere interviews die geregistreerd worden tegen een donkere achtergrond.

Vele bezoekers ervoeren dit als een zeer beklijvende ervaring. De beelden in combinatie met de acteerprestatie zorgden ervoor dat de toeschouwer een goed beeld kreeg over wat er zich op het fort van Walem heeft afgespeeld.

Verhalen

De gebeurtenissen van Walem 1914 kregen naklank in de (internationale) pers, een aantal persoonlijke verhalen waren terug te vinden in dagboeken, herdenkingsboeken of brieven.

De vermisten

Buiten, net onder het monument, werden zeven zwarte kruisen neergezet met de namen van de zeven gesneuvelden die nooit werden teruggevonden na de zware ontploffing.

Decennia lang kon het aantal vermisten niet worden vastgesteld. Door het opzoekingswerk van de kring kan gesteld worden dat het over zeven soldaten gaat.

Poterne

Op het einde van het schooljaar bracht voorzitter Hugo Rom een bezoek aan de school "De Zonnebergen". In de hogere jaren vertelde hij over de eerste wereldoorlog, en over de gebeurtenissen op het fort en in het dorp van Walem. Aan de scholieren werd achteraf gevraagd om een tekening te maken.

Deze tekeningen werden opgehangen in de inkom poterne. De verlichting zorgde ervoor dat de inkom-poterne een uitnodigend karakter kreeg.

De kindertekeningen werkten heel uitgesproken rond het thema "nooit meer oorlog".

Passé par les armes

In september 1914 werden te Walem 2 soldaten veroordeeld wegens insubordinatie en terechtgesteld tegen de muur van de kerk. Recent konden we de dossiers inkijken.

Aan de hand van stukken tekst uit de dossiers en wat extra duiding werden de inhoud van de dossiers weergegeven. De bezoekers kregen een inzicht hoe (mager) de veroordeling onderbouwd werd.

In de Kongolo-kapel in de kerk werd een kleine tentoonstelling opgezet over de inhoud van deze dossiers.

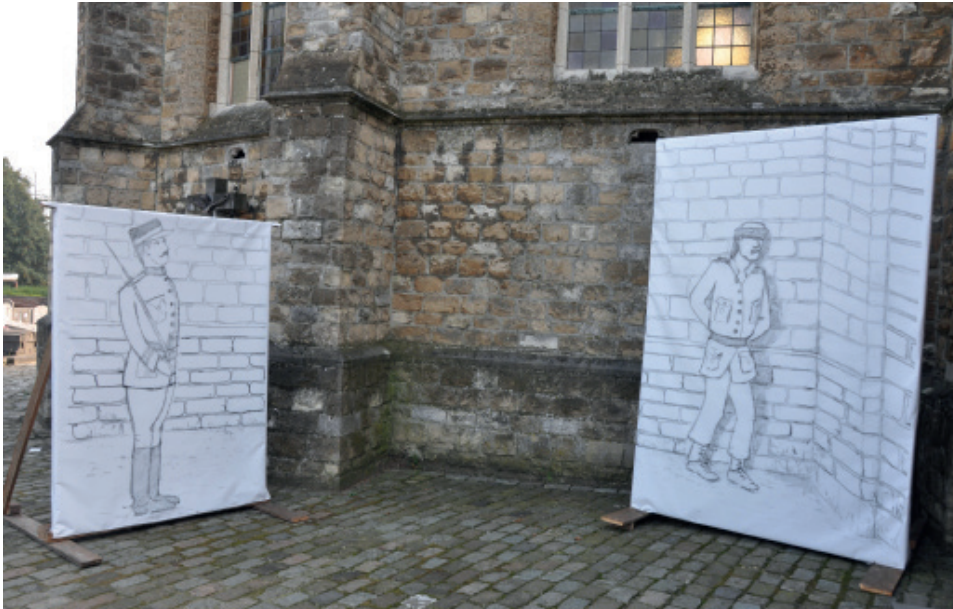
Monument gesneuvelden

Evocatie

Op de plaats waar de beide soldaten werden terechtgesteld, werd een evocatie opgezet met vier spandoeken. Op de spandoeken stonden een aantal tekeningen.

Continu werden gesproken interviews afgespeeld met opgenomen getuigenissen.

Bezoek scholen

In de week tussen beide weekends brachten scholen een bezoek aan de tentoonstelling.

School "De zonnebergen" en vrije basisschool "Don Bosco " brachten met hun hoogste klassen een bezoek aan de tentoonstelling. Aan de reactie van de scholieren te horen was het een leerrijke ervaring.

1900+ bezoekers

Dank u wel !!

Very nice presentation and work in the honor of these brave soldiers.

Sober, waardig en piëteitsvol deelt u de herinnering aan hen die sneuvelden. Dank u en proficiat aan de medewerkers.

Indrukwekkend! Deze geschiedenis moet bewaard blijven.

Proficiat, prachtig opzoekingswerk om voor altijd te bewaren en nooit te vergeten.

Dank dat ik hier kan rondlopen waar mijn grootvader gevochten heeft in 1914. Proficiat voor de tentoonstelling.

Walem staat op de kaart nu !

Knap gedaan, duidelijke weergave van de feiten. Bezoekers zouden regelmatig toegang moeten krijgen tot dit stuk verleden van Walem.

Proficiat ook voor Memoriaal Jan Van Buggenhout. Kan er geregeld nog gedacht worden aan blijvende "heropeningen"?

Weer een zeer mooi initiatief en een fantastische verwezenlijking en organisatie van de heemkundige kring.

Zeer mooie ontroerende tentoonstelling en vooral de filmreportage greep ons naar de keel.

Subliem! Hopelijk verlengd open. Ik krijg op 2 dagen alle ondertitelingen niet gelezen. Bravissimo voor het geleverde werk. Jullie verdienen een serieus boeket klaprozen! In Walem Fields.

Blijf ons steunen !
Hernieuw uw lidmaatschap voor
2015 !!

op rekeningnummer
BE73 7332 4260 0060
KREDBEBB

€ 10 leden / € 25 ereleden

v.u.: Heemkundige Kring Dr. Croquet vzw | Kloosterstraat 76 | B-2800 Walem
info@heemkundewalem.be - www.heemkundewalem.be